

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Aleše Roztočila a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Tomáše Kocourka v právní věci žalobce: **R. T.**, zast. Mgr. Václavem Slukou, advokátem, se sídlem U Vršovického nádraží 873/2, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 12. 2025, č. j. OAM-1041/ZA-ZA11-D11-2025, vedeném u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 40 Az 2/2026, o návrhu žalobce na přikázání věci Městskému soudu v Praze,

t a k t o :

Návrh žalobce na přikázání věci vedené u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 40 Az 2/2026 Městskému soudu v Praze **s e z a m í t á .**

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobce se žalobou podanou u Krajského soudu v Praze domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného, jímž žalovaný rozhodl, že žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany je nepřipustná podle § 10a odst. 1 písm. b) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, a řízení o udělení mezinárodní ochrany se zastavuje podle § 25 písm. i) téhož zákona. Žalovaný zároveň určil, že státem příslušným k posouzení žádosti žalobce o mezinárodní ochranu je Lotyšsko.

[2] Krajský soud v Praze usnesením ze dne 8. 1. 2026, č. j. 57 Az 2/2026-6, postoupil věc Krajskému soudu v Brně, neboť shledal, že není místně příslušným soudem k projednání žaloby.

[3] Krajský soud v Brně předložil dne 20. 2. 2026 Nejvyššímu správnímu soudu návrh žalobce ze dne 18. 2. 2026 na přikázání věci Městskému soudu v Praze z důvodu vhodnosti. Tento návrh žalobce odůvodnil tím, že v obvodu Městského soudu v Praze má žalobce nyní své reálné bydliště a současně nemá finanční prostředky na cestu své osoby ani právního zástupce do Brna a zpět. Z důvodu vhodnosti by proto měl věc projednat a rozhodnout Městský soud v Praze, aby se žalobce a jeho právní zástupce mohli účastnit jednání ve věci. Žalobce současně uvedl, že nesouhlasí s rozhodnutím ve věci bez nařízení jednání.

[4] Žalovaný se k návrhu žalobce na přikázání věci jinému soudu nevyjádřil.

[5] Podle § 9 odst. 2 s. ř. s. *Nejvyšší správní soud může věc přikázat jinému než místně příslušnému krajskému soudu, je-li to pro rychlost nebo hospodárnost řízení nebo z jiného důležitého důvodu vhodné.*

[6] Nejvyšší správní soud vycházel při posuzování návrhu žalobce z konstantní judikatury, dle které „[d]elegace vhodná je výjimkou ze zásady trvání místní příslušnosti a z ústavní zásady zákonného soudu a soudce, a proto k ní lze přistoupit pouze v těch ojedinělých případech, v nichž by projednání věci jiným než místně příslušným krajským soudem znamenalo z komplexního pohledu hospodárnější, rychlejší či po skutkové stránce spolehlivější a důkladnější posouzení věci „(viz usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 22. 4. 2004, č. j. Nad 138/2003-26, č. 305/2004 Sb. NSS). Podobně v usnesení ze dne 24. 6. 2004, č. j. Nad 89/2004-26, Nejvyšší správní soud vyslovil: „*Jelikož postup podle § 9 odst. 2 s. ř. s. vyjadřuje výjimku z ústavně garantované zásady, že nikdo nemůže být odňat svému zákonnému soudci a že příslušnost soudu stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod), musí být skutečnosti, které odůvodňují přikázání věci jinému než příslušnému soudu, výjimečné, závažné a objektivní povahy.*“ Poukázat lze rovněž na usnesení NSS ze dne 4. 12. 2003, č. j. Nad 135/2003-23, podle něhož „*přikázání věci jinému soudu podle § 9 odst. 2 s. ř. s. představuje opatření povahy zřídkavé, jež musí být náležitě odůvodněno z hlediska přesvědčivosti a významnosti uplatňovaných důvodů, neboť představuje průlom do ústavního principu zákonného soudce (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod)*“.

[7] Z výše uvedeného tak je zřejmé, že Nejvyšší správní soud opakovaně konstatoval, že institut přikázání věci jinému než místně příslušnému soudu je nutno vykládat restriktivně a uplatňovat pouze ve velmi výjimečných případech. Pro tento postup musí existovat další důvody a naléhavé zájmy, které výjimečně a zcela ojediněle převáží nad ústavní zásadou zákonného soudce a soudu. Takovým případem však není žalobcem tvrzený důvod spočívající v tom, že nedisponuje finančními prostředky na cestu své osoby a svého právního zástupce do Brna a zpět. Podle usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 12. 2004, č. j. Nad 167/2004-31, náklady na dopravu hromadnými dopravními prostředky z místa pobytu žalobce mimo obvod místně příslušného krajského soudu k jednání u místně příslušného krajského soudu nedosahují takové částky, aby ohrožovaly žalobcovo právo se k jednání dostavit, či ho ohrožovaly ve schopnosti hradit náklady spojené s pobytem v České republice. Vynaložení nákladů na dopravu k jednání proto samo o sobě není důležitým důvodem postačujícím pro přikázání věci z důvodu vhodnosti podle § 9 odst. 2 s. ř. s. Ani požadavek na nařízení jednání nemůže být bez dalších okolností důvodem, pro který lze věc přikázat jinému než příslušnému soudu (srov. též usnesení NSS ze dne 24. 6. 2004, č. j. Nad 89/2004-26). Přihlédnout je třeba i k tomu, že prostředky vynaložené na jízdné může žalobce uplatnit jako náklad řízení, a bude-li se svou žalobou úspěšný, může mu být soudem přiznána jejich náhrada. Pokud žalobce nemá prostředky na úhradu hotových výdajů advokáta, včetně cestovného, může požádat soud o ustanovení zástupce z řad advokátů dle § 35 odst. 10 s. ř. s. s tím, že odměnu a hotové výdaje takto ustanoveného zástupce hradí stát.

[8] Nejvyšší správní soud již také opakovaně připomněl, že pojem hospodárnosti řízení nelze vztahovat pouze k nákladům řízení, které vznikají účastníkům řízení, ale je zapotřebí na něj nahlížet v kontextu celého řízení a především jej vykládat v úzké souvislosti s pojmem rychlosti řízení, jakož i jinými důležitými důvody pro delegaci vhodnou. Přikázání věci jinému než místně příslušnému soudu s sebou vždy nese vyšší náklady

pokračování

a především řízení protahuje. Místně příslušný krajský soud musí věc předložit Nejvyššímu správnímu soudu, který věc (jsou-li pro to podmínky) přikáže jinému krajskému soudu, přičemž tento krajský soud musí opět učinit přípravné procesní úkony (např. účastníkům řízení rozeslat příslušné výzvy a poučení) a seznámit se se spisem, nemluvě o tom, že nějakou dobu potrvá, než přistoupí k projednání a rozhodnutí věci. S tím vším jsou spojené zvýšené náklady a prodloužení délky řízení (viz usnesení NSS ze dne 22. 12. 2004, č. j. Nad 167/2004-31, č. 942/2006 Sb. NSS, ze dne 12. 4. 2006, č. j. Nad 12/2006-21, ze dne 3. 10. 2019, č. j. Nad 126/2019-29, a ze dne 19. 2. 2020, č. j. Nad 220/2019-58). Jestliže by měla být věc delegována jinému než místně příslušnému krajskému soudu vždy, když žadatel o mezinárodní ochranu změnil místo svého pobytu tak, že se nachází v obvodu jiného krajského soudu, docházelo by tím k neúměrnému protahování řízení a k možnému zneužívání tohoto postupu k procesním obstrukcím. Navíc by takový postup byl v přímém rozporu s § 56 odst. 3 s. ř. s. ukládajícím soudům přednostně mimo pořadí věcí, v jakém k nim došly, vyřizovat věci mezinárodní ochrany (srov. usnesení rozšířeného senátu č. j. Nad 138/2003-26). To platí tím spíše u soudních řízení, u nichž zákon z důvodu naléhavého veřejného zájmu na urychleném projednání věci stanoví krátkou lhůtu pro rozhodnutí soudu o žalobě. V nyní projednávané věci § 32 odst. 6 zákona o azylu stanoví, že soud *rozhodne věc přednostně a s nejvyšším urychlením, nejpozději do 60 dnů ode dne, kdy podaná žaloba bude prostá vad a bude mít všechny náležitosti*.

[9] Žalobcem uplatněné argumenty, proč by měl věc projednat a rozhodnout jiný soud než místně příslušný Krajský soud v Brně, tak Nejvyšší správní soud nepovažoval za dostatečné důvody k tomu, aby převážily význam zásady zákonného soudu, jakož i zásady zákonem určeného trvání místní příslušnosti soudu. Nejvyšší správní soud proto uzavřel, že podmínky § 9 odst. 2 s. ř. s. nebyly v projednávané věci naplněny, a věc nepřikázal jinému krajskému soudu. Žalobu podanou žalobcem proti shora označenému rozhodnutí žalovaného tedy projedná a rozhodne o ní věcně a místně příslušný Krajský soud v Brně.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. března 2026

Mgr. Aleš Roztočil
předseda senátu